

..... [p1]

Haarlem, den 28st v. [Wintermaand] '88.

Eerweerde Heer en beste Vriend!

De goede gelegenheid van een halfuurken moete, die mij te voren komt, grijpe 'k geerne aan, om een weinig met U te koutene¹ en wel naar aanleidinge van uw laatste blad Loquela en Wetenswaardigheden, die ik gisteren avond in welstand van uwentwegen ontvangen mochte. Echter, voor ik hiermede beginne, maak ik nog zoo geerne van deze gelegenheid gebruik om U mijnen vriendeliken dank te biedene, wegens uwe Loquela, waar mede uwe welgezindheid mij bij voortduringe blijft verblijden. Uw taalblad wordt steeds met grooter blijdschepe door mij ontvangen, met grooter belangstellinge door mij gelezen.

Ter Zake!

Het woord melissuiker² is in geheel Noord-Nederland in volle gebruik, vooral bij de groothandelaren in suiker, om er mede de beste, fijnste, witste soort van suiker aan te duiden. Gestampte fijne witte broodsuiker, grofkorrelig, lijk men ze hier in koffi en thee doet,

..... [p2]

en geheel fijn gestampte, als meel, (strooisuiker, vooral in Friesland struisûker (souker) genoemd, lijk men ze over taarten en wafels strooit, is melis of melissuiker. Uit keuken en huiskamer verdwijnt dit woord hoe langer hoe meer, sedert de ware melis of rietsuiker hoe langer hoe meer door "bietesuker" verdrongen wordt, maar alle suikerhandelaren kennen nog den ouden mêlis. Melis is een oud-hollandsche mans-doopnaam die in de U bekende kerkelike "Nomina vernacula" door Emilius wordt vertegenwoordigd. En 'k en wete niet of dit terecht is. De mansnaam Melis komt heden ten dage ook nog maar zeldzaam voor. Was het een Melis? die het eerst zulke beste, witte suiker maakte of verkocht? -

.....

1 Spreken.

2 Melissuiker staat in Zantekoorn in Loquela: 8 (Hooimaand 1888) 3, p.22. In Wetenswaardigheden in: Bijblad van Loquela: 7 (Oestmaand 1888) 4 verscheen een vraag naar de betekenis van melissuiker: "Wat slag van suiker is melissuiker, sucre melis, sucre de Malte? Noch Littré, noch Kramers, noch de kruidmengers- of apothekersboeken en zeggen 't". Het brieffragment (van "Het woord melissuiker" tot "Odo — niet waar?" zonder het stukje over "goos") met het antwoord van Johan Winkler is verschenen in Wetenswaardigheden: Bijblad van Loquela: 8 (Bamesse 1888) N° 100.

"Zoo mager als een prik³ Prik⁴ is hier in geheel [Noord]-Nederland de volksnaam van den Negenoo, een mager aalvormig riviervischje, Petromyzon fluviatilis bij de dierkundigen genoemd.

"Waggelskûte"⁵ (in de zuiver friesche taal, met friesche = hoogduitsche u = fransche ou te spreken, in de mengelsprake der friesche stedelingen met vlaamsche = fransche u = hoogduitsche ü of ue), een dik, log, vet wijf, die, wegens hare dikheid, al waggelende roeienderwijze loopt, lijk eene schuite, die al waggelende te water wordt voortgedreven door eenen man, die wijdbeens over het scheepke heenstaat, op iederen scheepsboord

..... [p3]

een voet, en dan door beurtelings zijnen voet, en daarmede den scheepsboord en de geheele helft (stuur- of bakboord) van 't vaartuig naar beneden te drukken, het scheepke voortdrijft, bij gemis aan riemen of spaan. 't Gaat langzaam en onbeholpen en leelik, maar de waggelaar komt ook waar hij wezen wil. Vergelijk "rattelskûte (skûte)", een babbelachtig wijf; "rattelen", ratelen, onophoudelik babbelen.

"Goos", zoude dat niet goo(r)s zijn, een tweede-naamval van goor (het gore), bij uitslijtinge der r? -⁶

Oyeghem,⁷

[vlaamsche] dorpsnaam, brengt Ge tot ood = oye. - Ja, ware 't ooiheim, oyem, ik zoude U bijstemmen. Maar die g verbiedt mij dat. 'T is ja, oyingheim, odingaheim, heim der odingen, woonplats der odyncks of oyincks, der nakomelingen of kinderen van Odo - niet waar?

.....

- 3 Vraag in Wetenswaardigheden: Bijblad van Loquela: 7-8 (Wiedmaand, Oestmaand, Bamesse 1888): "Zoo mager ozz eprik," pri-uitgesproken gelijk pre-, in 't Fr. presque: Wat is dat, een prik? Geh. Poperinghe." Antwoord van Johan Winkler is verschenen in: Wetenswaardigheden: Bijblad van Loquela: 8 (Bamesse 1888) N° 100.
- 4 Prikken (hier rivierprikken; er zijn ook zeeprikken) of lampreien (*lampetra fluviatilis*) zijn palingachtige, kaakloze vissen met een zuigmond, behorend tot de familie der Petromyzontidae.
- 5 Vraag in Wetenswaardigheden: Bijblad van Loquela: 7 (Sporkele 1888): "Wat is eene waggelschuite? Geh. Gent, anno 1767". Het antwoord van Johan Winkler is verschenen in: Wetenswaardigheden: Bijblad van Loquela: 8 (Bamesse 1888) N° 100.
- 6 Deze alinea heeft Gezelle met blauw potlood tussen haakjes gezet. Het is niet gepubliceerd in: Wetenswaardigheden: Bijblad van Loquela: 8 (Bamesse 1888) N° 100.
- 7 Bijdrage over Oyeghem verscheen in: Loquela: 8 (Oestmaand 1888) 4, p.26-27. Het antwoord van Winkler verscheen in: Wetenswaardigheden: Bijblad van Loquela: 8 (Bamesse 1888) N° 100.

Ik voeg hier bij mijnen herteliken nieuwejaars-heilwensch. Moge 1889 U een heilrijk jaar zijn, dat Gij in gezondheid en welstand ook weer ten einde meugt brengen. Zoo geve 't de goede God, tot blijdschepe uwer vrienden, waar van geen der minsten hoopt te blijven

Uw

Johan Winkler

Briefbeschrijving

Verzender	Winkler, Johan
Ontvanger	[Gezelle, Guido]
Verzendingsdatum	28/12/1888
Verzendingsplaats	Haarlem
Annotatie	Briefversie van datering: den 28st v. Wintermnd, '88 ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Annotatie	Briefversie van datering: den 28st v. Wintermnd, '88 ; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie.
Gepubliceerd in	Brieffragment gepubliceerd in: Bijblad van Loquela. - (Bamesse 1888) N°100; De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler. Deel 2: Brieven (1884-1899) / door Dries Gevaert. - Gent : onuitgegeven licentieverhandeling, (academiejaar 1983-1984), p.313-314

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	dubbel vel, 212x133 wit papiersoort: 3 zijden beschreven, inkt
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 links in de bovenrand: Aan G. Gezelle; idem in het midden: Staat in Loquela. Bijblad van Bamesse 1888 (inkt, beide hand P.A.); notities in de tekst en blauwe markeringen in functie van publicatie in Loquela (hand G.G., inkt en blauw potlood)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge

Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	6086
Bibliotheekrecord	https://brugge.bibliotheek.be/detail/?itemid=library/v/obbrugge/gezelle/12366

Inhoud

Incipit	De goede gelegenheid van een
Samenvatting	o.m. antwoorden op vragen uit Loquela. - Bijblad van Loquela: (Wiedmaand 1888); (Oestmaand 1888); (Sporkel 1888) en (Barnesse 1888)
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	28/12/1888, Haarlem, Johan Winkler aan [Guido Gezelle]
Editeur	Rik Van Gorp; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB

Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.
Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
